

Johan Larsson Boström
046-359 59 35
Johan.larssonbostrom@lund.se

Socialnämnden

Förslag till riktlinjer för socialnämnden gällande Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Sammanfattning

Socialnämnd och förvaltning har skaffat erfarenheter av samarbetsöverenskommelse i form av idéburet offentligt partnerskap (IOP) sedan 2016 och har för tillfället tre pågående överenskommelser inom områdena ömsesidig integration och utsatta EU-medborgare. Socialnämnden har i uppdrag att ta fram idéburna offentliga partnerskap inom integrationsområdet och har tagit beslut att utveckla fler partnerskap för målgrupperna personer med psykisk ohälsa och våldsutsatta till 2018. Utifrån denna utveckling finns det behov av en riktlinjer som ska underlätta arbetet mellan nämnd och idéburen sektor.

Ärendet innehåller ett förslag på riktlinjer.

Beslutsunderlag

Förslag till riktlinjer för socialnämnden gällande idéburet offentligt partnerskap daterad 2017-08-15 (denna skrivelse)

Barnets bästa

Förslaget berör inte direkt barn utan ska tydliggöra ansvarsgränser och ramar för utvecklande av samarbetsformen idéburet offentligt partnerskap (IOP) mellan socialnämnd och idéburen sektor.

Ärendet

Socialnämnden fattade 2017-05-17, § 91 beslut om förändring av tidigare form av föreningsbidrag. Beslutet innebar att föreningsbidrag inte längre ska ges till föreningar och att delar av tidigare budget för föreningsbidrag ska omfördelas och ska användas för att utveckla samverkansöverenskommelser i form av Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP). 2016-04-06, § 125 fattade kommunstyrelsen beslut att föreslå en överföring av ett integrationsanslag till socialnämnden i syfte att tillsammans med den ideella sektorn möjliggöra samarbetsöverenskommelser i form av Idéburet Offentligt Partnerskap för stärkt integration. Kommunstyrelsen förslag antogs i kommunfullmäktiges budget för 2017.

Socialnämnden har utöver ovan gett i uppdrag till socialförvaltningen att utreda förutsättningarna att revidera pågående IOP gällande vinternatthärbärgesplatser för utsatta EU-medborgare. Nämnd och förvaltning har skaffat erfarenheter av samarbetsöverenskommelse sedan 2016 och har för tillfället tre pågående överenskommelser inom områdena ömsesidig integration och utsatta EU-medborgare. Ovan nämnda politiska beslut innebär en inriktning mot fler IOP ska utvecklas i dialog mellan socialförvaltning och idéburna organisationer, vars arbete ska kunna förenklas genom riktlinjer som beskriver ansvarsgränser och ramar.

Inom Lunds kommun har ett arbete startats för att ta fram en lokal överenskommelse med de idéburna organisationerna i Lund. Socialnämndens riktlinjer för arbete med IOP kommer att behöva revideras när den lokala överenskommelsen är klar.

Riktlinjer gällande Idéburet offentligt partnerskap

Allmänna krav för att kunna vara aktuella för IOP

IOP kan enbart tecknas med juridiska personer som tillhör civilsamhället och som har en verksamhet som inte syftar till vinst för ägare eller medlemmar utan till allmännyttiga mål såsom ett behov hos brukaren. Det ska vara ideella föreningar, registrerade trossamfund eller sociala företag med särskild vinstutdelningsbegränsning. Gällande sociala företag krävs en särskild juridisk bedömning i varje enskilt fall avseende möjligheten att vara aktuella för IOP. I övrigt gäller:

- Att det är en demokratiskt uppbyggd organisation med styrelse, stadgar och revisorer,
- Verksamheten ska bedrivas för boende i Lunds kommun.
- Verksamheten ska vara öppen och tillgänglig för brukare året runt.

Prioriterade områden för Socialnämnden

Verksamheten ska vara ett komplement till socialförvaltningens insatser och ska vända sig till målgrupperna personer med psykisk ohälsa och våldsutsatta i syfte att bidra till ett mer självständigt och aktivt liv för målgruppen.

Verksamhet som avser integrationsfrämjande insatser ska vända sig primärt till målgrupperna anvisade vuxna och familjer samt ensamkommande barn och innefatta ett inkluderande förhållningssätt.

Juridisk bedömning vid överenskommelser

Ett flertal kommuner, landsting och föreningar har genomfört olika utredningar gällande IOP utifrån ett juridiskt perspektiv. En särskild problematik är att IOP är ännu rättsligt oprövat.

IOP berörs av ett flertal olika rättsliga förordningar som behöver bedömas var för sig utifrån den verksamhet som överenskommelsen ska gälla. Dessa är Kommunallag, Lag om offentlig upphandling (LOU) och regler om statligt stöd.

- Kommunallagen – att verksamheten ska vara kompetensnlig med det uppdrag som socialnämnden har fått av kommunfullmäktige samt att en överenskommelse inte påverkar den kommersiella marknaden. Socialnämnden bör ha insyn i verksamheten, kunna påverka och följa upp tillsammans med den ideella organisationen utan att detaljstyra.
- Lag om offentlig upphandling – att verksamheten inte avser tjänster eller varor som finns på en marknad som socialnämnden bestämt sig för att köpa. Inom socialnämndens område gäller det att bedöma att en verksamhet som bedrivs ideellt inte är på en konkurrensutsatt marknad. Syftet ska vara att verksamheten kan fortleva och möjliggöra en samhällelig service och uppnå politiska mål.
- Statsstödsreglerna – är omfattande men i relation till IOP bör det göras bedömning gällande att verksamheten är en social tjänst av allmänt intresse av icke-ekonomisk art utifrån den definition som finns gällande statsstödsreglerna samt att den offentliga finansieringen är mindre betydande. (Maximalt 500 000 euro under tre år).

Genomförande av IOP-överenskommelse

Modellen för IOP är framtagen av en intresseorganisation för idéburna aktörer med social inriktning och innefattar åtta kriterier som gäller för socialnämndens område.

1. Verksamheten sker på initiativ av den idéburna aktören.
2. Verksamheten är ett led i att förverkliga ett politiskt program eller plan, där de idéburna organisationerna särskilt nämns.
3. Verksamheten bidrar till lokal utveckling och delaktighet i samhället.
4. Verksamheten inte kan ses som en del av det normerade föreningsbidraget.
5. Det inte finns en befintlig marknad eller en konkurrenssituation att vårda.
6. Bägge parterna är med och finansierar verksamheten; via pengar eller andra insatser.
7. Verksamheten detaljregleras inte från kommunen

8. Båda parterna önskar och ser en mening i att ha ett annat avtalsförhållande och nära samarbete som inte bygger på marknadsmekanism och kommersiell logik.

Utöver ovan punkter gäller även för socialnämnden att IOP-överenskommelser ska rymmas inom befintlig budgetram och vara tidsbegränsade till att maximalt gälla i tre år.

Initiativ, handläggning och beslut

Initiativet att starta en process mot ett idéburet partnerskap bör i första hand komma från den idéburna organisationen. Socialnämnden prioriterar vilka dialogprocesser som ska inledas efter att en första bedömning av kriterierna i riktlinjerna är gjord av förvaltningen samt utifrån befintlig budgetram. Det är socialnämnden som fattar beslut om att teckna IOP-överenskommelser.

Uppföljning och utvärdering

Ingångna IOP-överenskommelser ska följas upp minst årligen till nämnden. I samband med att en överenskommelse löper ut eller inför en eventuell förlängning bör en mer djupgående utvärdering av samverkansöverenskommelsen genomföras av nämnden i samarbete med den idéburna aktören.

Socialnämndens riktlinjer för arbete med IOP ska revideras när den lokala överenskommelsen för Lunds kommun är klar.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att godkänna föreslagna riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP) för socialnämnden..

Annika Pettersson
socialdirektör

Beslut expedieras till:
Akten